TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. kovo 24 d.*

Byloje C-369/09 P

dėl 2009 m. rugsėjo 14 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo

ISD Polska sp. z o.o., įsteigta Varšuvoje (Lenkija),

Industrial Union of Donbass Corp., įsteigta Donecke (Ukraina), ir

ISD Polska sp. z o.o. (buvusi *Majątek Hutniczy sp. z o.o.*), įsteigta Varšuvoje,

atstovaujamos advokatų C. Rapin ir E. Van den Haute,

apeliantės,

* Proceso kalba: prancūzų.

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Komisijai, atstovaujamai E. Gippini Fournier ir A. Stobiecka-Kuik, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Tizzano, teisėjai J.-J. Kasel, E. Levits, M. Safjan ir M. Berger (pranešėja),

generalinis advokatas Y. Bot,
kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Apeliaciniu skundu *ISD Polska sp. z o.o.*, *Industrial Union of Donbass Corp.* ir *ISD Polska sp. z o.o.*, buvusi *Majątek Hutniczy sp. z o.o.*, prašo Teisingumo Teismo panaikinti 2009 m. liepos 1 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *ISD Polska ir kt. prieš Komisiją* (T-273/06 ir T-297/06, Rink. p. I-2185, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis atmetė jų ieškinius dėl 2005 m. liepos 5 d. Komisijos sprendimo 2006/937/EB dėl valstybės pagalbos Nr. C 20/04 (ex NN 25/04) bendrovei *Huta Częstochowa SA* (OL L 366, 2006, p. 1, toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

2 1991 m. gruodžio 16 d. Briuselyje pasirašytas Europos susitarimas, įsteigiantis Europos bendrijų bei jų valstybių narių ir Lenkijos Respublikos asociaciją (OL L 348, 1993, p. 2, toliau – Europos susitarimas), įsigaliojo 1994 m. vasario 1 d. Juo nustatoma EB sutarties kriterijais grindžiama konkurencinė sistema.

3 Europos susitarimo protokole Nr. 2 dėl produktų, kuriems taikoma Europos anglių ir plieno bendrijos (EAPB) steigimo sutartis (toliau – Protokolas Nr. 2), numatomas principinis valstybės pagalbos draudimas.

4 Protokolo Nr. 2 8 straipsnyje nurodyta:

„1. Su šio Susitarimo sklandžiu veikimu yra nesuderinami, jei gali daryti poveikį Bendrijos ir Lenkijos tarpusavio prekybai:

<...>

iii) bet kokia valstybės pagalba, išskyrus atvejus, kai taikomos EAPB sutartyje įtvirtintos leidžiančios nukrypti nuostatos.

<...>

4. Šalys pripažįsta, kad per pirmuosius penkerius metus nuo Susitarimo įsigaliojimo ir nukrypstant nuo 1 dalies iii punkto (Lenkijos Respublikai) suteikiami išimtiniai įgaliojimai, kiek tai susiję su „EAPB plieno“ prekėmis, suteikti valstybės pagalbą restruktūrizavimui, su sąlyga, kad:

— restruktūrizavimo programa bus susijusi su visuotinu Lenkijos pajėgumo racionalizavimu ir mažinimu,

— restruktūrizavimo laikotarpio pabaigoje tokia pagalba ją gavusioms įmonėms padės tapti gyvybingoms įprastomis rinkos sąlygomis,

— tokios pagalbos dydis ir intensyvumas bus griežtai apriboti iki būtino tokiam gyvybingumui atkurti lygio ir laipsniškai mažinami.

Asociacijos taryba, atsižvelgusi į ekonominę (Lenkijos Respublikos) situaciją, sprendžia dėl galimybės pratęsti numatytą penkerių metų laikotarpį.

<...>“

5 2002 m. spalio 23 d. ES-Lenkijos asociacijos tarybos sprendimu Nr. 3/2002, pratęsiančiu Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalyje numatytą laikotarpį (OL L 186, 2003, p. 38), aštuoneriais papildomais metais, skaičiuojant nuo 1997 m. sausio 1 d., arba iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Europos Sąjungą, buvo pratęstas laikotarpis, per kurį Lenkijos Respublika turėjo išimtinius įgaliojimus, kiek tai susiję su „plieno“ prekėmis, suteikti valstybės pagalbą restruktūrizavimui pagal Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalyje numatytas sąlygas.

6 Asociacijos tarybos sprendimo 2 straipsnyje numatyta:

„(Lenkijos Respublika) pateikia Komisijai <...> restruktūrizavimo programą ir verslo planus, kurie atitinka Protokolo (Nr.) 2 8 straipsnio 4 dalyje išvardytus reikalavimus ir kuriuos nacionalinė institucija, atsakinga už valstybės pagalbos priežiūrą (Konkurencijos ir vartotojų apsaugos tarnyba), įvertino ir priėmė.“

7 Prie Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų pridėtu Protokolu Nr. 8 dėl Lenkijos plieno pramonės restruktūrizavimo (OL L 236, 2003, p. 948, toliau – Protokolas Nr. 8), nukrypstant nuo bendrųjų su valstybės pagalba susijusių taisyklių, Lenkijos Respublikai buvo leista teikti restruktūrizavimo pagalbą plieno sektoriui pagal restruktūrizavimo plane ir šiame protokole nustatytas sąlygas. Jame numatyta:

„1. Nepaisant [EB] 87 ir [EB] 88 straipsnių, valstybės pagalba, kurią [Lenkijos Respublika] suteikė atskirų Lenkijos plieno pramonės dalių restruktūrizavimui, laikoma suderinama su bendrąja rinka, jeigu:

— <...> Protokolo (Nr. 2) <... > 8 straipsnio 4 dalyje numatytas laikotarpis buvo pratęstas iki įstojimo dienos,

— restruktūrizavimo plane, kuriuo remiantis minėto Protokolo galiojimas buvo pratęstas, išdėstytų sąlygų yra laikomasi 2002–2006 m. laikotarpiu,

— yra įvykdytos šiame Protokole išdėstytos sąlygos, ir

— restruktūrizavimui skirta valstybės pagalba nebeteikiama Lenkijos plieno pramonei po įstojimo dienos.

<...>

3. Tik bendrovės, kurios išvardytos 1 priede (toliau – bendrovės gavėjos), turi teisę gauti valstybės pagalbą pagal Lenkijos plieno pramonės restruktūrizavimo programą.

4. Bendrovė gavėja negali:

a) susijungimo su bendrove, kuri neįtraukta į 1 priedą, atveju – perduoti pagalbos, suteiktos bendrovei gavėjai, teikiamą naudą;

b) perimti bet kokios bendrovės, kuri neįtraukta į 1 priedą ir kuriai paskelbtas bankrotas iki 2006 m. gruodžio 31 d., turtą.

<...>

6. Restruktūrizavimo pagalbos, kuri bus suteikiama bendrovėms gavėjoms, dydis nustatomas remiantis pagrindimu, išdėstytu patvirtintame Lenkijos plieno pramonės restruktūrizavimo plane ir Tarybos patvirtintuose individualiuose verslo planuose. Tačiau bet kuriuo atveju 1997–2003 m. laikotarpiu suteikta pagalba neturi viršyti bendros 3 387 070 000 PLN sumos.

<...>

(Lenkijos Respublika) neteikia jokios kitos restruktūrizavimui skirtos valstybės pagalbos Lenkijos plieno pramonei.

<...>

10. Bet kokiems vėlesniems bendro restruktūrizavimo plano ir individualių planų pakeitimams turi pritarti Komisija ir tam tikrais atvejais Taryba.

<...>

18. Jei monitoringas atskleidžia, kad:

<...>

c) (Lenkijos Respublika) restruktūrizavimo laikotarpiu teikė papildomą įsipareigojimus pažeidžiančią valstybės pagalbą plieno pramonei ir konkrečiai bendrovėms gavėjoms,

šiame Protokole išdėstytos pereinamojo laikotarpio priemonės negalioja.

Komisija imasi reikiamų priemonių, įpareigojančių atitinkamą bendrovę grąžinti bet kokią pagalbą, suteiktą pažeidžiant šiame Protokole išdėstytas sąlygas.“

8 2003 m. liepos 21 d. Tarybos sprendimo 2003/588/EB dėl Sprendimo Nr. 3/2002 3 straipsnyje nustatytų sąlygų laikymosi (OL L 199, p. 17; toliau – Tarybos sprendimas 2003/588) vieninteliame straipsnyje numatyta:

„Restruktūrizavimo programa ir verslo planai, kuriuos 2003 m. balandžio 4 d. Komisijai pateikė (Lenkijos Respublika) pagal Sprendimo Nr. 3/2002 <...> 2 straipsnį, atitinka Protokolo (Nr. 2) 8 straipsnio 4 dalies reikalavimus.“

9 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB (88) straipsnio taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 6 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Sprendime pradėti formalaus tyrimo procesą apibendrinami reikšmingi ginčytini faktai ir teisės klausimai, pateikiamas pirminis Komisijos atliktas pasiūlytos pagalbos pobūdžio priemonės įvertinimas ir išdėstomos abejonės dėl pagalbos atitikties bendrajai rinkai. Sprendime reikalaujama, kad suinteresuotoji valstybė narė ir kitos suinteresuotosios šalys pateiktų pastabas per nustatytą laikotarpį, kuris paprastai yra ne ilgesnis kaip vienas mėnuo. Deramai pateisintais atvejais Komisija gali pratęsti nustatytą laikotarpį.“

10 Šio reglamento 7 straipsnio 5 dalyje numatyta:

„Jeigu Komisija nustato, kad pranešime nurodyta pagalba prieštarauja bendrajai rinkai, ji nusprendžia, kad minėtoji pagalba negali būti įgyvendinta (toliau – neigiamas sprendimas).“

11 Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu esant neteisėtai pagalbai priimami neigiami sprendimai, Komisija nusprendžia, kad suinteresuotoji valstybė narė turi imtis visų priemonių, kurios būtinos, kad pagalba būtų išieškota [susigrąžinta] iš gavėjo (toliau – sprendimas išieškoti [susigrąžinti] pagalbą). Komisija nereikalauja išieškoti [susigrąžinti] pagalbos, jeigu tai prieštarautų bendrajam Bendrijos teisės principui.

2. Pagalbą, kurią reikia išieškoti [susigrąžinti] pagal sprendimą išieškoti [susigrąžinti] pagalbą, sudaro palūkanos, atitinkančios tam tikrą Komisijos nustatytą normą. Palūkanos mokamos nuo neteisėtos pagalbos išmokėjimo gavėjui dienos iki jos išieškojimo [susigrąžinimo] dienos.

<…>“

12 Pagal šio reglamento 20 straipsnio 1 dalį:

„Po to, kai Komisija priima sprendimą pradėti formalaus tyrimo procesą, kiekviena suinteresuotoji šalis gali pateikti pastabas pagal 6 straipsnį. Kiekvienai minėtas pastabas pateikusiai suinteresuotajai šaliai ir kiekvienam individualiam pagalbos gavėjui išsiunčiama pagal 7 straipsnį priimto Komisijos sprendimo kopija.“

13 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 659/1999 (OL L 140, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 4 t., p. 3), 9 straipsnyje nustatyta:

„1. Jei kitaip nenumatyta kokiame nors specialiame sprendime, valstybės pagalbos, suteiktos pažeidžiant (EB) 88 straipsnio 3 dalį, susigrąžinimui taikytina palūkanų norma – tai metinė procentinė norma, nustatoma kiekvieniems kalendoriniams metams.

Ji apskaičiuojama remiantis penkerių metų rugsėjį, spalį ir lapkritį buvusių tarpbankinių apsikeitimo sandorių palūkanų normų vidurkiu, padidinus 75 baziniais punktais. Deramai pagrįstais atvejais Komisija vienai ir kelioms valstybėms narėms gali padidinti normą daugiau kaip 75 baziniais punktais.

<...>

4. Nesant patikimų arba lygiaverčių duomenų arba išimtiniais atvejais Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama valstybe nare (valstybėmis narėmis), gali nustatyti valstybės pagalbos susigrąžinimo palūkanų normą vienai ar kelioms valstybėms narėms, taikydama skirtingą metodą ir remdamasi savo turima informacija.“

14 Dėl palūkanų normos taikymo sąlygų minėto reglamento 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„Palūkanų norma taikoma pagrindinei sumai ir susikaupusioms palūkanoms iki tos dienos, kai pagalba bus susigrąžinta. Nuo susikaupusių palūkanų ankstesniaisiais metais skaičiuojamos palūkanos kiekvienais vėlesniaisiais metais.“

Ginčo aplinkybės

15 2002–2005 m. laikotarpiu buvo vykdomas Lenkijos plieno gamintojo *Huta Częstochowa SA* (toliau – *HCz*) restruktūrizavimas. Dėl to *HCz* turtas buvo perduotas naujoms bendrovėms.

16 Taip 2002 m. įsteigta *Huta Stali Częstochowa sp. z o.o.* (toliau – *HSCz*), kurios patronuojanti bendrovė buvo *Towarzystwo Finansowe Silesia sp. z o.o.* (toliau – TFS), kurios visas kapitalas priklausė Lenkijos iždui, tam, kad tęstų *HCz* vykdytą plieno gamybą. *HSCz* iš administratoriaus išsinuomojo *HCz* gamybos įrangą ir perėmė didžiąją dalį darbuotojų.

17 2004 m. buvo įsteigtos bendrovės *Majątek Hutniczy sp. z o.o.* (toliau – MH) ir *Majątek Hutniczy Plus sp. z o.o.* (toliau – *MH Plus*). Visas jų akcinis kapitalas priklausė *HCz*. MH buvo perduotas su plieno pramone susijęs *HCz* turtas, o *MH Plus* – tam tikras kitas gamybai būtinas turtas.

18 Be to, su gamyba nesusijęs turtas (vadinamas su plieno pramone nesusijusiu turtu) ir elektros tiekimo įmonė *Elsen* buvo perduoti bendrovei *Operator ARP sp. z o.o.*, kuri priklauso nuo *Agencja Rozwoju Przemysłu SA*, Lenkijos iždui priklausančios pramoninės plėtros agentūros, tam, kad būtų padengti su restruktūrizavimu susiję viešojo sektoriaus reikalavimai (mokesčiai ir socialinio draudimo įmokos).

19 2004 m. gegužės 19 d. laišku Komisija informavo Lenkijos Respubliką apie sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl *HCz* suteiktos restruktūrizavimo pagalbos, 2004 m. rugpjūčio 12 d. paskelbtos *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 204, p. 6), ir paragino visas suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas dėl sprendime pradėti

procedūrą nurodytų faktinių aplinkybių ir teisinės analizės. Pastabas jai pateikė Lenkijos Respublika ir keturios suinteresuotosios šalys.

20 2005 m. vasario 3 d. dokumente „Deklaracija dėl (*HCz*) ir (arba) (*HSCz*) galimos suteikti valstybės pagalbos“ *ISD Polska sp. z o.o.*, tuo metu vadinta *ZPD Steel sp. z o.o.* (toliau – ISD), kurios 100 % kapitalo priklausė *Industrial Union of Donbass Corp.* (toliau – IUD), derybose prieš jai įsigyjant *HSCz*, MH, *MH Plus* ir dešimt kitų *HCz* dukterinių bendrovių pateikė tokią deklaraciją:

„Deklaruojame, kad jei Komisija priimtų sprendimą, kuriuo (*HCz*), (*HSCz*) arba asmeniui, perėmusiam (*HCz*) turtą, būtų nurodyta grąžinti neteisėtą valstybės pagalbą, kuri priklauso pagalbai, susijusiai su restruktūrizavimo programa, ir kuri neviršija 20 mln. (PLN), dėl tokio sprendimo mes nebūtume atleisti nuo pareigų, nustatytų Pasiūlyme, ir įsipareigojame neteikti ir nereikšti jokio prašymo dėl kompensacijos: a) Lenkijos Respublikos mokesčių administratoriui; b) (*Agencja Rozwoju Przemysłu SA*), c) (TFS), d) (*HCz*) < … >, kuris būtų susijęs su būtinybe grąžinti pagalbą ar su bet kokia šioje srityje Komisijos vykdoma procedūra dėl valstybės pagalbos suteikimo (*HCz*). Tokiu atveju įsipareigojame užtikrinti, kad (MH), (*MH Plus*) ir (*HSCz*) arba kitos bendrovės ir jų teisių perėmėjai (neatsižvelgiant į tokio perėmėjo nuosavybės formą) grąžintų Komisijos sprendime nustatytos neteisėtos pagalbos sumą net ir tuo atveju, jei sprendimas būtų skirtas tik (*HCz*).“

21 Pasibaigus procedūrai Komisija padarė išvadą, kad, priešingai pirminėms abejonėms, priemonės, kuriomis siekiama restruktūrizuoti *HCz* pagal iš dalies pakeisto 2002 m. spalio 30 d. Įstatymo dėl valstybės pagalbos įmonėms, ypač svarbioms darbo rinkai (Dz. U. Nr. 213, poz. 1800), nuostatas, nėra „valstybės pagalba“ pagal EB 87 straipsnio 1 dalį.

22 Tačiau Komisija nusprendė, kad 1997–2002 m. laikotarpiu *HCz* pasinaudojo įvairia valstybės pagalba, kuri buvo iš dalies suderinama su bendrąja rinka. Komisija pareikalavo susigrąžinti tą pagalbos dalį, kurią ji laikė nesuderinama su bendrąja rinka, t. y. 19 699 452 PLN sumą (toliau – ginčijama pagalba).

23 2005 m. liepos 5 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Jo 3 straipsnyje numatyta:

„1. 19 699 452 PLN valstybės pagalba, kurią (Lenkijos Respublika) skyrė bendrovei (*HCz*) nuo 1997 m. iki 2002 m. gegužės mėn. kaip pagalbą veiklai ir pagalbą užimtumui restruktūrizuoti, neatitinka bendrosios rinkos principų.

2. (Lenkijos Respublika) pasinaudos visomis galimybėmis, kad bendrovės (*HCz*), Regioninis ūkio fondas, (MH) ir (*Operator ARP sp. z o.o.*) grąžintų neteisėtai bendrovei (*HCz*) skirtą pagalbą, apie kurią kalbama pirmojoje pastraipoje [dalyje]. Visos šios bendrovės bendrai atsako už šios pagalbos grąžinimą.

Pagalbos grąžinimas turi būti pradėtas nedelsiant pagal šalies teisės procedūras su sąlyga, kad jos leidžia nedelsiant ir sėkmingai vykdyti šį sprendimą. Grąžintinai sumai taip pat priklauso palūkanos už laikotarpį nuo pagalbos skyrimo bendrovei (*HCz*) iki jos grąžinimo. Palūkanos bus priskaičiuotos pagal <...> Reglamento Nr. 794/2004 V skyrių.

<...>“

24 Ginčijamo sprendimo 4 straipsnyje Komisija patvirtino pasiūlytą Lenkijos restruktūrizavimo plano pakeitimą pagal Protokolo Nr. 8 10 punktą, kad būtų sudarytos sąlygos restruktūrizuoti bendrovę *HCz* be valstybės pagalbos ir nedidinant gamybos pajėgumų.

25 Pagal du 2005 m. rugsėjo 30 d. sudarytus susitarimus, kurie įsigaliojo 2005 m. spalio 7 d., ISD įsigijo, pirma, iš *HCz* visas MH ir *MH Plus* akcijas bei likusias dešimt *HCz* dukterinių bendrovių ir, antra, iš TFS visas *HSCz* akcijas ir taip tapo *HSCz*, MH, *MH Plus* ir kitų dešimties *HCz* dukterinių bendrovių savininke.

26 2006 m. vasario 17 d. laišku Komisija Lenkijos institucijų paprašė jai nurodyti palūkanų normą, taikomą ginčytinai pagalbai, kurią turi grąžinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnio 2 dalyje nurodyti solidariai atsakingi skolininkai. 2006 m. kovo 13 d. atsakyme Lenkijos institucijos pasiūlė susigrąžintinai sumai taikytiną palūkanų normą ir palūkanų skaičiavimo metodą. Jos visų pirma pasiūlė dėl 1997–1999 m. laikotarpio remtis Lenkijos iždo obligacijoms taikoma penkerių metų fiksuota palūkanų norma, išreikšta Lenkijos zlotais, o dėl laikotarpio nuo 2000 m. iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Sąjungą – šioms obligacijoms taikoma dešimties metų fiksuota palūkanų norma. Be to, atsižvelgiant į tuometinę Lenkijos kapitalo rinkų situaciją, kuriai buvo būdingos labai didelės, tačiau greitai mažėjančios palūkanų normos, jos paprašė, kad šios palūkanų normos kasmet būtų atnaujinamos ir kad palūkanos nebūtų skaičiuojamos sudėtiniu būdu.

27 2006 m. birželio 7 d. atsakyme Komisija konstatavo, kad grąžintinai ginčijamai pagalbai viso susijusio laikotarpio atžvilgiu reikia taikyti Lenkijos iždo obligacijoms taikomą penkerių metų fiksuotą palūkanų normą, išreikštą Lenkijos zlotais, ir kad, remiantis Reglamento Nr. 794/2004 11 straipsnio 2 dalimi, ši palūkanų norma turi būti taikoma pagrindinei sumai ir susikaupusioms palūkanoms.

28 Atitinkamai 2006 m. liepos 7 d. ir rugpjūčio 16 d. laiškais Komisija apie ginčijamą sprendimą pranešė IUD ir MH. 2006 m. gruodžio 21 d. šis sprendimas buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

29 2006 m. lapkričio 15 d., ISD perėmus visas MH teises ir pareigas, ISD ir MH susijungė.

Procesas Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

30 Byloje T-273/06 ieškovės ISD ir IUD savo ieškiniais Pirmosios instancijos teismo prašė visų pirma panaikinti ginčijamo sprendimo 3 straipsnį ir reikalavimams pagrįsti nurodė šešis ieškinio pagrindus.

31 Pirmasis ieškinio pagrindas buvo susijęs su Protokolo Nr. 8 pažeidimu. Ketvirtasis ieškinio pagrindas buvo grindžiamas teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, o šeštasis ieškinio pagrindas – Reglamento Nr. 794/2004 pažeidimu. Antrasis, trečiasis ir penktasis ieškinio pagrindai apeliaciam skundui pagrįsti nebuvo nurodyti ir dėl to toliau nebus nagrinėjami.

32 Byloje T-297/06 ISD pateikė tokius pačius reikalavimus, nurodydama keturis ieškinio pagrindus, iš esmės identiškus nurodytiems byloje T-273/06, tačiau, be to, reikalavo panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį.

33 Pirmajame pagrinde ieškovės iš esmės ginčijo Bendrijos taisyklių valstybės pagalbos srityje taikymą *ratione temporis* ir *ratione personae* bei Komisijos kompetenciją tikrinti, ar jų laikytasi laikotarpiu iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Sąjungą.

34 Šiuo atveju Pirmosios instancijos teismas patvirtino, kad EB 87 ir EB 88 straipsniai iš principo netaikytini iki valstybės narės įstojimo suteiktai pagalbai, kuri įstojus nebeteikiama, ir kad Komisija remiasi Protokolu Nr. 8 kaip *lex specialis*, kad pagrįstų savo kompetenciją.

35 Pažymėdamas, kad ši sistema daugeliu aspektų skiriasi nuo EB sutartyje ir Akto dėl Čekijos Respublikos, Estijos Respublikos, Kipro Respublikos, Latvijos Respublikos, Lietuvos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Maltos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Slovakijos Respublikos stojimo sąlygų ir Sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų IV priede (OL L 236, 2003, p. 797; toliau – Stojimo akto IV priedas) numatytos bendros sistemos, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 93 punkte nurodė, kad Protokole Nr. 8 daroma nuoroda į pagalbą, suteiktą laikotarpiu nuo 1997 m. iki 2003 m., kad juo leidžiama suteikti ribotos sumos pagalbą restruktūrizavimui, kuri išmokama už tą laikotarpį tam tikroms jo 1 priede nurodytoms įmonėms, ir kad juo tuo pat metu draudžiama plieno pramonei suteikti bet kokią kitą valstybės pagalbą restruktūrizavimui.

36 Galiausiai skundžiamo sprendimo 94 punkte konstatavęs, kad Protokolo Nr. 8 galiojimas atgaline data yra įtvirtintas jo 6 punkte, kuriame nuorodomas laikotarpis nuo 1997 m. iki 2003 m., Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 95 ir 96 punktuose atmetė ieškovių argumentą, kad, kadangi Protokolo Nr. 8 paskelbimo momentu 2003 m. spalį šis laikotarpis buvo beveik pasibaigęs, vienintelė šios nuorodos į minėtą laikotarpį reikšmė yra ta, jog būsima pagalba turėtų būti skaičiuojama atgaline data, atsižvelgiant į jau suteiktos pagalbos sumas. Pirmosios instancijos teismo

teigimu, Protokolo Nr. 8 tikslas buvo priešingas – „sukurti suprantamą sistemą, skirtą leisti teikti pagalbą Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti, o ne tik išvengti, kad ją gaunančios įmonės pagalbą gautų kartu su kita valstybės pagalba“.

37 Todėl Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 97 punkte konstatavo, kad Stojimo akto IV priedo ir EB 87 ir EB 88 straipsnių atžvilgiu Protokolas Nr. 8 yra *lex specialis*, praplečiantis pagal Sutartį Komisijos vykdomą valstybės pagalbos kontrolę ir pagalbos Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti 1997–2003 m. laikotarpiu atžvilgiu.

38 Dėl su Protokolo Nr. 8 taikymu *ratione personae* susijusio argumento, kad šis protokolas netaikomas 1 priede nepaminėtoms įmonėms, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 99 punkte konstatavo, jog šio protokolo 3 punkte aiškiai numatyta, kad tik šiame 1 priede išvardytos įmonės gali gauti valstybės pagalbą pagal Lenkijos plieno pramonės restruktūrizavimo programą. Jei būtų pripažįstama, kad šiame 1 priede nepaminėta įmonė galėtų, nesumažindama gamybos pajėgumų, pasilikti neriboto dydžio pagalbą restruktūrizavimui, suteiktą iki įstojimo, Protokolas Nr. 8 netektų prasmės.

39 Dėl Protokolo Nr. 8 4 punkto b papunkčiu grindžiamo argumento, kad tik įmonės gavėjos negali perimti Protokolo Nr. 8 1 priede nenurodytos įmonės, kuriai paskelbtas bankrotas, turto, Pirmosios instancijos teismas nurodo, kad ieškovės klaidingai aiškina šią nuostatą. Net jeigu joje būtų numatyta galimybė trečiajam asmeniui perimti Protokolo Nr. 8 1 priede nenurodytos bankrutuojančios įmonės turtą, Pirmosios instancijos teismo manymu, tai visiškai nereikštų, kad tas tretysis asmuo neprivalėtų grąžinti neteisėtos pagalbos, kurią gavo minėta įmonė. Taigi, kadangi *HCz* padėtis negali būti prilyginta Protokolo Nr. 8 1 priede nenurodytos bankrutuojančios įmonės

padėčiai, Pirmosios instancijos teismas taip pat atmetė kaltinimą, kad taikant minėtą protokolą tariamai buvo pažeistas vienodo požiūrio principas.

40 Todėl pritarus pagrindui, susijusiam su vienodo požiūrio principo pažeidimu, iš esmės būtų paneigiamas Protokolas Nr. 8 kaip pirminės teisės šaltinis, kuris yra Sutarties sudedamoji dalis (žr. skundžiamo sprendimo 100 ir 101 punktus).

41 Kalbant apie argumentą, kad Komisija viršijo savo pačios kompetenciją, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 103 punkte nurodė, jog Protokole Nr. 8 numatyta, kad Komisija gali imtis reikiamų priemonių, įpareigojančių grąžinti bet kokią pagalbą, suteiktą pažeidžiant šiame protokole išdėstytas sąlygas, įskaitant kontrolės priemones pagal EB 88 straipsnį, todėl Komisija yra kompetentinga kontroliuoti, ar laikomasi Protokolo Nr. 8 nuostatų.

42 Taigi Pirmosios instancijos teismas atmetė visus argumentus, kuriuose remiamasi Protokolo Nr. 8 pažeidimu.

43 Ketvirtajame ieškinio pagrinde ieškovės tvirtino, kad sprendime pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl *HCz* suteiktos restruktūrizavimo pagalbos Komisija tiksliai nenurodė valstybės pagalbos, kurią ji reikalauja nutraukti ginčijamame sprendime, dėl to tas sprendimas taip pat buvo neteisėtas, nes buvo pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas. Jų teisėti lūkesčiai pagrįsti tuo, kad IUD tikėjosi, jog ginčijama pagalba bus laikoma sugrąžinta ir kad apie iki 2003 m. suteiktą pagalbą Komisijai buvo tinkamai pranešta.

44 Šiuo aspektu ieškovės teigė, kad Komisija joms sukėlė lūkesčių, jog *HCz* gauta pagalba nebus panaikinta. Iš tikrųjų jos galėjo teisėtai tikėtis, kad Komisija nereikalaus sugrąžinti *HCz* gautą pagalbą, ir teigė, jog nors apie ginčijamą pagalbą nebuvo pranešta pagal EB 87 ir EB 88 straipsnius, apie ją buvo „tinkamai paskelbta“ vadovaujantis atitinkamomis Protokole Nr. 2 numatytomis procedūromis.

45 Šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 134 punkte nurodė, kad tokie lūkesčiai negali būti apsaugoti remiantis teisėtų lūkesčių apsaugos principu. Iš tikrųjų ieškovės nebuvo nei skatinamos remiantis Bendrijos aktu priimti sprendimą, kuris vėliau joms sukėlė neigiamų pasekmių, nei buvo palankaus Bendrijos institucijos administracinio akto, kurį vėliau pastaroji atgaline data atšaukė, adresatės. Remdamasis 1997 m. kovo 20 d. Sprendimu *Alcan Deutschland* (C-24/95, Rink. p. I-1591), Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 135 punkte nurodė, kad pagalbą gavusios įmonės gali turėti teisėtų lūkesčių dėl pagalbos teisėtumo iš esmės tik tuo atveju, jei pagalba suteikta laikantis EB 88 straipsnyje numatytos procedūros, ir kad rūpestingas ūkio subjektas įprastai turi gebėti įsitikinti, kad tos procedūros buvo laikytasi.

46 Be to, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 136 punkte nurodė, kad nagrinėjamu atveju nebuvo jokio pranešimo apie ginčijamą pagalbą, nes ji buvo suteikta tuo metu, kai Lenkijos Respublika dar nebuvo Sąjungos narė, ir todėl pranešti apie ją pagal EB 88 straipsnį buvo neįmanoma.

47 Skundžiamo sprendimo 137 ir 138 punktuose Pirmosios instancijos teismas taip pat atmetė ieškovių argumentą, kad apie ginčijamą pagalbą buvo „tinkamai pranešta“ pagal atitinkamas Protokolo Nr. 2 procedūras. Iš tiesų tiek, kiek ieškovės daro nuorodą į Tarybos sprendimą 2003/588, kuriame ši konstatavo, kad 2003 m. balandžio 4 d. Lenkijos Respublikos Komisijai pateikta restruktūrizavimo programa ir verslo planai atitinka Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalies reikalavimus, reikia konstatuoti, kad su

HCz susijęs verslo planas Komisijai nebuvo pateiktas, taigi jam netaikomas Tarybos sprendime 2003/588 nurodytas patvirtinimas.

48 Dėl Komisijos pasiūlymo aiškinamojo memorandumo, kuriame pasakyta, kad Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalyje numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pratęsimas reikštų, jog atgaline data įteisinama visa pagalba, kuri buvo neteisėtai suteikta įsigaliojus Europos susitarimui, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 139 punkte pabrėžė, kad tokių nuostatų Tarybos sprendime 2003/588 nėra. Taigi paprasčiausias Komisijos pasiūlymas, pateiktas Tarybai spręsti, negali ieškovėms sukelti teisėtų lūkesčių.

49 Taigi Pirmosios instancijos teismas atmetė visus argumentus, pagrįstus teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu.

50 Šeštuoju ieškinio pagrindu, susijusiu, be kita ko, su susigrąžinamai ginčijamai pagalbai taikomos palūkanų normos nustatymu, ieškovės nurodė Reglamento Nr. 794/2004 pažeidimą ginčydamos tai, kad Komisija nustatė tinkamą palūkanų normą, ir teigė, kad ji, reikalaudama mokėti sudėtines palūkanas ir nustatydama bazinę palūkanų normą, kuri visiškai neatitinka Lenkijos rinkos realijų 1997–2004 m., neatsižvelgė į šio reglamento 9 ir 11 straipsnių tikslą, t. y. atkurti padėtį, buvusią iki neteisėtos pagalbos suteikimo.

51 Šiuo atžvilgiu ieškovės nurodė, kad pagal Lenkijos teisę palūkanos skaičiuojamos tik nuo mokestinių įsiskolinimų sumos, o mokesčių įstatymuose nenumatytas palūkanų skaičiavimas nuo palūkanų už tuos įsiskolinimus. Be to, jos teigia, jog 1997–2004 m. buvo labai retas atvejis, kad įmonės gautų ilgalaikio išorės kapitalo, naudodamos obligacijas ir bankų paskolas Lenkijos zlotais. Norėdama taikyti Lenkijos iždo

obligacijoms taikomą palūkanų normą, Komisija nenaudojo normos, teisingai atspindinčios pranašumą, kuriuo pasinaudojo *HCz*, ir dėl to šis pranašumas pervertinamas. Taigi grąžindamos palūkanas įmonės gavėjos atidurtų mažiau palankioje padėtyje, palyginti su *status quo ante*.

52 Dėl ginčijamo sprendimo Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 157 punkte nurodė, kad palūkanos skaičiuojamos remiantis Reglamento Nr. 794/2004 V skyriaus nuostatomis ir kadangi palūkanų norma nenurodyta nei minėto sprendimo rezoliucinėje dalyje, nei jo konstatuojamosiose dalyse, ieškovių pateiktas ieškinio pagrindas yra netinkamas.

53 Dėl palūkanų skaičiavimo metodo Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad ginčijamame sprendime šiuo atžvilgiu išdėstyti teiginiai yra tik deklaratyvaus pobūdžio, nes palūkanų apskaičiavimo metodas yra nustatytas pačiame Reglamente Nr. 794/2004. Tačiau ieškovės nepateikė prieštaravimo dėl šio reglamento teisėtumo (žr. skundžiamo sprendimo 159 punktą).

54 Dėl 2006 m. birželio 7 d. laiško, kuriame Komisija nustatė ginčijamai pagalbai susigrąžinti taikytiną palūkanų normą, Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad Reglamento Nr. 794/2004 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta, jog susigrąžinamai pagalbai taikytina palūkanų norma turi būti nustatoma „glaudžiai bendradarbiaujant“ su atitinkama valstybe nare.

55 Iš Komisijos ir Lenkijos valdžios institucijų susirašinėjimo galima spręsti, kad palūkanų norma buvo nustatyta „glaudžiai bendradarbiaujant“ su Lenkijos Respublika, kuri išties pasiūlė susigrąžinamai pagalbai taikyti atitinkamai penkerių ir dešimties metų iždo obligacijų palūkanų normą ir paprašė, kad ši norma būtų perskaičiuojama

kasmet ir kad palūkanos nebūtų skaičiuojamos sudėtiniu pagrindu (skundžiamo sprendimo 163 punktas).

56 Priėmusi daugumą šių pasiūlymų, Komisija nusprendė, kad visu 1997–2004 m. laikotarpiu reikia taikyti tik penkerių metų obligacijų palūkanų normą. Šiuo atžvilgiu ji turėjo tam tikrą diskreciją (skundžiamo sprendimo 164 punktas).

57 Dėl palūkanų taikymo metodo, visų pirma palūkanų skaičiavimo sudėtiniu pagrindu, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 165 punkte nurodė, jog Reglamento Nr. 794/2004 11 straipsnio 2 dalyje aiškiai pasakyta, kad palūkanų norma taikoma pagrindinei sumai ir susikaupusioms palūkanoms iki tos dienos, kai pagalba bus susigrąžinta, ir kad nuo susikaupusių palūkanų ankstesniaisiais metais skaičiuojamos palūkanos kiekvienais vėlesniaisiais metais. Be to, Reglamento Nr. 794/2004 13 straipsnyje nustatyta, kad 9 ir 11 straipsniai taikomi bet kuriam sprendimui dėl susigrąžinimo, apie kurį pranešta po šio reglamento įsigaliojimo. Kadangi Reglamentas Nr. 794/2004 buvo taikytinas priimant ginčijamą sprendimą, Komisija privalėjo reikalauti, kad palūkanos būtų skaičiuojamos sudėtiniu pagrindu.

58 Taigi Pirmosios instancijos teismas atmetė visus ieškinio pagrindus, susijusius su Reglamento Nr. 794/2004 pažeidimu.

59 Nusprendęs, kad visi ieškovių pateikti ieškinį pagrindžiantys ieškinio pagrindai yra nepagrįsti, Pirmosios instancijos teismas atmetė visą ieškinį.

Šalių reikalavimai procese Teisingumo Teisme

60 Apeliantės Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą,

— patenkinti visus reikalavimus, pateiktus Pirmosios instancijos teismui sujungtose bylose T-273/06 ir T-279/06, kitu atveju – juos tenkinti iš dalies,

— priteisti iš Komisijos visas bylinėjimosi išlaidas,

— jei Teisingumo teismas nuspręstų, kad nereikia priimti sprendimo, priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 6 dalį ir 72 straipsnio a punktą.

61 Komisija Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

62 Grįsdamos apeliacinį skundą, apeliantės nurodo tris ieškinio pagrindus, grindžiamus Protokolo Nr. 8, teisėtų lūkesčių apsaugos principo ir Reglamento Nr. 659/1999, visų pirma jo 14 straipsnio 2 dalies, ir Reglamento Nr. 794/2004 pažeidimu.

63 Komisija ginčija, pirma, viso apeliacinio skundo priimtinumą ir, antra, konkrečiai pirmojo ir trečiojo ieškinio pagrindų priimtinumą bei apeliančių pateiktų visų trijų ieškinio pagrindų pagrįstumą.

Dėl viso apeliacinio skundo priimtinumo

Šalių argumentai

64 Pirmiausia Komisija teigia, kad apeliacinis skundas yra nepriimtinas dėl to, kad apeliantės, kiek tai susiję su apeliacinio skundo forma, painioja apeliacinį skundą dėl teisės ir faktų bei apeliacinį skundą dėl teisės, nes apeliacija apsiriboja iš esmės pirmojoje instancijoje nurodytų argumentų dėl ginčijamo sprendimo pakartojimu. Apeliantės nepaaiškina, kuriuos būtent Pirmosios instancijos teismo argumentus ginčija ir kokias teisės klaidas padarė Pirmosios instancijos teismas, kai nagrinėjo šiuos argumentus pirmojoje instancijoje.

65 Šiuo klausimu Komisija teigia, kad pagal EB 225 straipsnio, Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą ir Procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punktą apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodyti skundžiamo sprendimo ginčijami elementai ir teisiniai argumentai, kuriais konkrečiai grindžiamas šis prašymas. Šio reikalavimo netenkina apeliančių apeliacinis skundas, kuriame nepateikiami net argumentai, konkrečiai skirti skundžiamame sprendime padarytai teisės klaidai identifikuoti, o tik pakartojami ieškinio pagrindai ir argumentai, kurie jau buvo pateikti Pirmosios instancijos teisme. Iš tiesų toks apeliacinis skundas tėra vien prašymas peržiūrėti Pirmosios instancijos teismo nagrinėtą ieškinį, o tai nepriskiriama Teisingumo Teismo kompetencijai.

Teisingumo Teismo vertinimas

66 Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, iš EB 225 straipsnio, Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos ir Procedūros reglamento 112 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkto matyti, kad apeliaciniame skunde turi būti tiksliai nurodytos kritikuojamos sprendimo, kurį prašoma panaikinti, dalys ir teisiniai argumentai, konkrečiai pagrindžiantys šį prašymą (visų pirma žr. 2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil prieš Komisiją*, C-352/98 P, Rink. p. I-5291, 34 punktą; 2002 m. sausio 8 d. Sprendimo *Prancūzija prieš Monsanto ir Komisiją*, C-248/99 P, Rink. p. I-1, 68 punktą ir 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Nuova Agricast ir Cofra prieš Komisiją*, C-67/09 P, Rink. p. I-9811, 48 punktą).

67 Šiuo klausimu pakanka konstatuoti: nors iš tiesų tam tikroms apeliančių išdėstytų argumentų dalims, susijusioms su jų apeliacinio skundo pagrindais, trūksta apibrėžtumo, vis dėlto, vertinant bendrai, šie argumentai atrodo pakankamai aiškūs, kad būtų galima reikiamai tiksliai nustatyti kritikuojamas skundžiamo sprendimo dalis bei šią

kritiką pagrindžiančius teisinius argumentus, ir todėl Teisingumo Teismui leidžia atlikti jo teisėtumo kontrolę.

68 Todėl Komisijos pateiktą prieštaravimą dėl priimtinumo, kiek jis susijęs su visu apeliaciniu skundu, reikia atmesti.

Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

69 Pirmajame apeliacinio skundo pagrinde apeliantės tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė Protokolą Nr. 8, nes nusprendė, jog 6 punkte nustatyta, kad šio protokolo nuostatos taikomos atgaline data. Iš šio protokolo sąvokų, tikslo ir bendros struktūros negalima daryti aiškios išvados apie tai, kad jis gali būti taikomas atgaline data.

70 Šiuo klausimu apeliantės teigia, kad Protokolo Nr. 8 tikslas iš tiesų yra sudaryti jo 1 priede išvardytoms įmonėms galimybę gauti tam tikrą valstybės pagalbą laikotarpiu nuo šio protokolo pasirašymo 2003 m. balandžio 16 d. iki 2003 m. pabaigos. Vienintelis galiojimo atgaline data požymis, kurį galima nustatyti šiame protokole, yra nuoroda į 1997–2003 m. laikotarpį, susijusi arba su bendra galima suteikti valstybės pagalbos suma (Protokolo Nr. 8 6 punktas), arba su grynuoju pajėgumų sumažinimu, kurį turi pasiekti Lenkijos Respublika (Protokolo Nr. 8 7 punktas). Tai reiškia, kad būsima pagalba, kuri bus suteikta įmonėms gavėjoms iki 2003 m. pabaigos, turi būti

apskaičiuojama ne atgaline data nustatant, kad suteikta pagalba tam tikrais atvejais buvo neteisėta, o atgaline data atsižvelgiant į jau suteiktos pagalbos sumas.

71 Šiuo atveju apeliantės nurodo, kad pagal Teisingumo Teismo praktiką (1979 m. sausio 25 d. Sprendimai *Racke*, 98/78, Rink. p. 69 ir *Weingut Decker*, 99/78, Rink. p. 101; 1982 m. gegužės 19 d. Sprendimas *Staple Dairy Products*, 84/81, Rink. p. 1763 ir 2002 m. rugsėjo 24 d. Sprendimas *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją*, C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869) apskritai teisinio saugumo principas iš esmės draudžia nustatyti, kad Bendrijos teisės aktas pradeda galioti anksčiau, nei buvo paskelbtas. Kitaip gali būti tais išimtiniais atvejais, kai to reikalauja siekiamas tikslas ir yra tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų asmenų teisėtus lūkesčius. Tai reiškia, kad Bendrijos teisės aktas laikomas netaikytinu atgaline data, jeigu nenurodyta kitaip.

72 Nagrinėjamu atveju, apeliančių teigimu, yra aišku, kad ES-Lenkijos asociacijos taryba 2002 m. spalio 23 d. priėmė sprendimą, kuriuo aštuoneriais papildomais metais, skaičiuojant nuo 1997 m. sausio 1 d., buvo pratęstas Protokole Nr. 2 numatytas išimties taikymo laikotarpis. Šiuo sprendimu pratęsimas susietas su dviem sąlygomis. Pirma, Lenkijos Respublika turi pateikti Komisijai restruktūrizavimo programą ir verslo planus, antra, Komisija turi atlikti baigiamąjį jų vertinimą (Asociacijos tarybos sprendimo 2 ir 3 straipsniai). Be to, šio sprendimo 3 straipsnyje buvo numatyta, kad Komisija reguliariai Bendrijos vardu prižiūri verslo planų įgyvendinimą, o Lenkijos konkurencijos ir vartotojų apsaugos tarnyba tai atlieka iš Lenkijos Respublikos pusės.

73 Komisija nusprendė, kad Lenkijos Respublikos pateikta restruktūrizavimo programa ir verslo planai atitinka Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalies reikalavimus ir Protokole Nr. 8 nustatytas sąlygas, dėl to savo pasiūlymu patvirtino baigiamąjį jų vertinimą ir tai, kad Lenkijos Respublika laikosi Protokole Nr. 8 prisiimtų įsipareigojimų. Galiausiai remiantis tuo buvo priimtas Tarybos sprendimas 2003/588. Taigi, apeliančių teigimu,

ginčijamame sprendime Komisija grįžo prie 1997–2002 m. laikotarpiu taikant išimties tvarką, kuri buvo pratęsta Tarybos sprendimu 2003/588, priimtu po Protokolo Nr. 8 pasirašymo ir darančiu į jį nuorodą, suteiktos valstybės pagalbos.

74 Be to, Protokolo Nr. 8 6 punkte nurodoma tik būsima pagalba restruktūrizavimui, kuri gali būti suteikiama bendrovėms gavėjoms, ir nėra jokios aiškios nuorodos į galimą taikymą atgaline data. Iš šio protokolo turinio, tikslo ar bendros struktūros negalima daryti aiškios išvados apie tai, kad jis gali būti taikomas atgaline data.

75 Be to, apeliantės teigia, kad yra aišku, jog Lenkijos valdžios institucijos buvo numačiusios įtraukti *HCz* į Protokolo Nr. 8 1 priede išvardytų bendrovių, kurios turi teisę gauti valstybės pagalbą pagal Lenkijos plieno pramonės restruktūrizavimo programą, sąrašą. To jos atsisakė paskutinę minutę, nes *HCz* buvo paskelbtas bankrotas ir nuo to laiko jos gyvybingumas buvo laikomas mažai tikėtinas net ir suteikus naują pagalbą. Taigi tuo metu, kai buvo parengtas Protokolo Nr. 8 tekstas, *HCz* gyvybingumas buvo vienintelis aspektas, kuriuo ši įmonė skyrėsi nuo aštuonių įmonių gavėjų.

76 Nuo 2003 m. balandžio mėn. Lenkijos valdžios institucijos ketino restruktūrizuoti *HCz* kitu nei bankroto keliu. Komisija ginčijamame sprendime į tai neatsižvelgė, nors šios faktinės aplinkybės jai buvo žinomos, ir dėl to taikė visiškai skirtingą požiūrį dviem asmenų kategorijoms, kurių teisinė ir faktinė padėtis iš esmės nesiskyrė, – pirma, Protokolo Nr. 8 1 priede išvardytoms įmonėms ir, antra, ūkio subjektui, kuris

perėmė *HCz*. Taigi toks skirtingas dviejų iš esmės vienodų situacijų vertinimas yra papildomas Protokolo Nr. 8 pažeidimas.

77 Esant tokioms aplinkybėms, ginčijamame sprendime Komisijos atliktas Protokolo Nr. 8 aiškinimas yra akivaizdus šio Bendrijos teisės akto pažeidimas. Nenubaudęs už tokį pažeidimą, Pirmosios instancijos teismas pats pažeidė Bendrijos teisę.

78 Komisija teigia, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas yra iš dalies nepriimtinas dėl dviejų priežasčių. Pirma, pateikdamos šį apeliacinio skundo pagrindą apeliantės rėmėsi Komisijos pasiūlymu ir Tarybos sprendimu 2003/588, nors šį aspektą Pirmosios instancijos teismas nagrinėjo analizuodamas ieškinio pagrindą, grindžiamą teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu. Todėl apeliantės Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodo pagrindą ir argumentus, kurie nebuvo nurodyti Pirmosios instancijos teisme, taigi ši pagrindo dalis turi būti pripažinta nepriimtina.

79 Antra, dėl argumento, susijusio su skirtingu dviejų iš esmės vienodų situacijų vertinimu taip pažeidžiant Protokolą Nr. 8, pažymėtina, kad jis buvo naujas ta prasme, jog ieškovė byloje T-297/06, pateikusi tariamu Protokolo Nr. 8 pažeidimu grindžiamą ieškinio pagrindą, jo nenurodė. Tariamą vienodo požiūrio principo pažeidimą taikant Protokolą Nr. 8 nurodė tik ieškovės byloje T-273/06. Todėl ši pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis taip pat turi būti pripažinta nepriimtina.

80 Dėl bylos esmės pažymėtina, jog Komisija toliau tvirtina sutinkanti su Pirmosios instancijos teismo aiškinimu, kad Protokolo Nr. 8 tikslas buvo sukurti suprantamą Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti skirtos pagalbos kontrolės sistemą. Jos teigimu, pačiame šio protokolo 6 punkto tekste nurodomas taikymas atgaline data,

nes visas atitinkamas laikotarpis, būtent 1997–2003 m., yra iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Sąjungą.

81 Be to, Komisija ginčija apeliančių argumentą, kad nuoroda į šį laikotarpį iš tiesų reiškia, jog pagalbos kontrolė prieš įstojimą apsiriboja 2003 m. rugsėjo–gruodžio mėnesiais suteikta pagalba. Taigi Komisija laikosi nuomonės, kad skundžiamo sprendimo 93–97 punktuose pateiktuose Pirmosios instancijos teismo motyvuose buvo tinkamai atsižvelgta į Protokolo Nr. 8 sąvokas, tikslą ir bendrą struktūrą ir kad Pirmosios instancijos teismas teisingai jais rėmėsi grįsdamas išvadą dėl taikymo atgaline data.

82 Galiausiai Komisija mano, kad apeliančių pateikti argumentai bet kuriuo atveju yra nepagrįsti, nes atrodo, jog šiais argumentais iš tiesų ginčijamas *HCz* neįtraukimas į Protokolo Nr. 8 1 priede išvardytų bendrovių gavėjų sąrašą, o ne koks nors minėto protokolo pažeidimas. Yra aišku, kad ieškinio dėl panaikinimo, dėl kurio sprendimą turėjo priimti Pirmosios instancijos teismas, nagrinėjimas apsiriboja Komisijos sprendimo teisėtumo kontrole ir neleidžiama ginčyti tokių pirminės teisės nuostatų, kaip antai įtvirtintosios Protokole Nr. 8, teisėtumo.

Teisingumo Teismo vertinimas

— Dėl priimtinumo

83 Dėl Komisijos pateikto prieštaravimo dėl priimtinumo, pagrįsto tuo, kad buvo nurodytas naujas teisinis pagrindas, konstatuotina, jog iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad iš tiesų leidimas šaliai Teisingumo Teisme pirmą kartą nurodyti teisinį

pagrindą, kuris nebuvo nurodytas Pirmosios instancijos teisme, reikštų leidimą jai pateikti Teisingumo Teismui, kurio kompetencija apeliaciniame procese yra ribota, nagrinėti platesnę bylą, nei buvo nagrinėjęs Pirmosios instancijos teismas. Taigi apeliaciniame procese Teisingumo Teismo kompetencija apribojama pirmojoje instancijoje išnagrinėtų ieškinio pagrindų teisiniu vertinimu (visų pirma žr. 2004 m. lapkričio 11 d. Sprendimo *Ramondín ir kt. prieš Komisiją*, C-186/02 P ir C-188/02 P, Rink. p. I-10653, 60 punktą ir 2006 m. spalio 26 d. Sprendimo *Koninklijke Coöperatie Cosun prieš Komisiją*, C-68/05 P, Rink. p. I-10367, 96 punktą).

84 Tačiau šiuo aspektu reikia konstatuoti, kad apeliantės, priešingai nei teigia Komisija, Teisingumo Teisme pateikia ne naują teisinį pagrindą, o paprastą argumentą, patenkantį į teisinio pagrindo, pagrįsto Protokolo Nr. 8 pažeidimu ir jau nagrinėto Pirmosios instancijos teisme, rėmus. Iš tiesų jos daro nuorodą į Komisijos nurodytus dokumentus, siekdamos pagrįsti Protokolo Nr. 8 pažeidimą, bet nepateikia jokio teisiniu požiūriu naujo kaltinimo. Todėl Komisijos pateiktas prieštaravimas dėl priimtinumo, pagrįstas tuo, kad apeliantės nurodė naują teisinį pagrindą, negali būti priimtas.

85 Dėl Komisijos pateikto prieštaravimo dėl priimtinumo, pagrįsto tuo, kad su skirtingu dviejų iš esmės vienodų situacijų vertinimu susijęs argumentas, kurį nurodė ieškovė byloje T-297/06, buvo naujas ta prasme, kad jį pirmojoje instancijoje nurodė ne ji, o tik ieškovės byloje T-273/06, pakanka konstatuoti, kad, kadangi šalis turi galėti ginčyti visus jos netenkinančius sprendimo motyvus, kai Bendrasis Teismas sujungė dvi bylas ir priėmė vieną sprendimą, kuriame atsakoma į visus ieškinio pagrindus, kuriuos šalys pateikė Bendrajame Teisme vykusiame procese, kiekviena jų gali kritikuoti argumentus, susijusius su ieškinio pagrindais, kuriuos Bendrajame Teisme nurodė tik ieškovė kitoje sujungtoje byloje (žr. 2007 m. lapkričio 29 d. Sprendimo *Stadtwerke Schwäbisch Hall ir kt. prieš Komisiją*, C-176/06 P, 17 punktą ir pagal analogiją 2008 m. vasario 21 d. Sprendimo *Komisija prieš Girardot*, C-348/06 P, Rink. p. I-833, 50 punktą).

86 Todėl Komisijos pateiktas prieštaravimas dėl priimtinumo, pagrįstas tuo, kad apeliantės nurodė naują pagrindą, negali būti priimtas.

87 Remiantis tuo, kas pasakyta, darytina išvada, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas yra priimtinas.

— Dėl esmės

88 Kalbant apie šio teisinio pagrindo pagrįstumą, reikia patikrinti, ar Pirmosios instancijos teismas pažeidė Protokolą Nr. 8, kai skundžiamame sprendime nusprendė, kad Komisijos kompetencija tikrinti, ar Bendrijos taisyklių valstybės pagalbos srityje laikytasi laikotarpiu iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Sąjungą, grindžiama šiuo protokolu ir taikoma per visą šio protokolo 6 punkte nurodytą laikotarpį, būtent 1997–2003 m., o ne tik nuo jo paskelbimo 2003 m. rugsėjo 23 d. iki 2003 m. gruodžio 31 d., kaip tvirtina apeliantės, nes jos ginčija Protokolo Nr. 8 taikymą atgaline data.

89 Šiuo atžvilgiu primintina, kad tokią išvadą Pirmosios instancijos teismas padarė skundžiamo sprendimo 89–97 punktuose išnagrinėjęs Protokolo Nr. 8 taikymo sritį.

90 Atlikdamas šią analizę, skundžiamo sprendimo 90 punkte Pirmosios instancijos teismas pirmiausia pabrėžė, kad, kiek tai susiję su Bendrijos taisyklių valstybės pagalbos srityje taikymu *ratione temporis*, iš principo yra aišku, kad EB 87 ir EB 88 straipsniai netaikomi iki įstojimo suteiktai pagalbai, kuri įstojus nebeteikiama.

91 Toliau skundžiamo sprendimo 91 punkte Pirmosios instancijos teismas pripažįsta, kad Protokole Nr. 8 numatyta sistema daugeliu aspektų skiriasi nuo Sutartyje ir Stojimo akto IV priede numatytos bendros sistemos. Šiuo atžvilgiu Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad, remiantis Protokolo Nr. 8 1 punktu, tam tikra Lenkijos Respublikos suteikta valstybės pagalba konkretiems Lenkijos plieno pramonės sektoriams restruktūrizuoti, kuri įprastai būtų draudžiama remiantis EB 87 ir EB 88 straipsniais, pripažįstama suderinama su bendrąja rinka. Be to, Pirmosios instancijos teismas pažymi, kad Stojimo sutarties IV priede numatytas pereinamojo laikotarpio mechanizmas taikomas tik valstybės pagalbai, suteiktai iki įstojimo ir tebetaikomai po įstojimo datos.

92 Skundžiamo sprendimo 93 ir 94 punktuose Pirmosios instancijos teismas taip pat primena, kad Protokole Nr. 8 daroma nuoroda į pagalbą, suteiktą laikotarpiu nuo 1997 m. iki 2003 m., t. y. laikotarpiu, buvusiu iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Sąjungą. Šiuo protokolu leidžiama ribota pagalbos restruktūrizavimui suma (3 387 070 000 PLN), skirta minėtu laikotarpiu tam tikroms jo 1 priede nurodytoms įmonėms, ir numatoma, kad Lenkijos Respublika privalo neteikti jokios kitos Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti skirtos valstybės pagalbos. Pirmosios instancijos teismo manymu, tai reiškia, kad Protokolo Nr. 8 galiojimas atgaline data yra įtvirtintas jo 6 punkte, kuriame nurodomas 1997–2003 m. laikotarpis.

93 Galiausiai skundžiamo sprendimo 93 punkte Pirmosios instancijos teismas atmeta apeliančių argumentą, kad, kadangi Protokolo Nr. 8 paskelbimo momentu 2003 m. spalio mėn. šis laikotarpis buvo beveik pasibaigęs, vienintelė Protokolo Nr. 8 nuorodos į 1997–2003 m. laikotarpį reikšmė yra ta, jog būsima pagalba turėtų būti skaičiuojama atgaline data, atsižvelgiant į jau suteiktos pagalbos sumas, o ne atgaline data nustatant, kad suteikta pagalba yra neteisėta.

94 Jis pažymi, kad, atvirkščiai, Protokolo Nr. 8 tikslas buvo sukurti suprantamą sistemą, skirtą leisti teikti pagalbą Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti, o ne tik išvengti, kad ją gaunančios įmonės pagalbą gautų kartu su kita valstybės pagalba (žr. skundžiamo sprendimo 96 punktą).

95 Atsižvelgdamas į šias išvadas, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 97 ir 104 punktuose paneigė bet kokį Protokolo Nr. 8 pažeidimą nusprendęs, kad šis protokolas yra *lex specialis* Stojimo akto IV priedo ir EB 87 ir EB 88 straipsnių atžvilgiu, praplečiantis pagal Sutartį Komisijos vykdomą valstybės pagalbos kontrolę, kuri taikoma ir pagalbai Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti 1997–2003 m. laikotarpiu, ir taip atmetė šį teisinį pagrindą.

96 Priešingai nei tvirtina apeliantės, padaręs tokią išvadą Pirmosios instancijos teismas nepažeidė šio protokolo.

97 Iš tiesų konstatuotina, kad Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 93 ir 94 punktuose pagrįstai pažymėjo, jog paties Protokolo Nr. 8 6 punkte numatyta, kad jis taikomas 1997–2003 m. laikotarpiui, t. y. iki įstojimo datos buvusiam laikotarpiui.

98 Iš tiesų remiantis nusistovėjusia teismo praktika darytina išvada, kad, siekiant užtikrinti teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų paisymą, Bendrijos materialinės teisės normos turi būti aiškinamos taip, kad jos taikomos iki jų įsigaliojimo susiklosčiusioms situacijoms, tik jeigu iš jų formuluočių, tikslų ar bendros struktūros akivaizdžiai matyti, kad joms turi būti pripažintas toks poveikis (visų pirma žr. 1982 m. vasario 10 d. Sprendimo *Bout*, 21/81, Rink. p. 381, 13 punktą; 1993 m. liepos 15 d. Sprendimo *GruSa Fleisch*, C-34/92, Rink. p. I-4147, 22 punktą; 2002 m. sausio 29 d. Sprendimo *Pokrzeptowicz-Meyer*, C-162/00, Rink. p. I-1049, 49 punktą ir

2009 m. lapkričio 12 d. Sprendimo *Elektrownia Pątnów II*, C-441/08, Rink. p. I-10799, 33 punktą).

99 Kadangi Protokolas Nr. 8 įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d., priešingai faktiniams ir teisiniams pagrindams bylose, kurias apeliantės nurodė grįsdamos pateiktą argumentą, konstatuotina, jog iš Protokolo Nr. 8 formuluočių aiškiai matyti, kad jame konkrečiai nurodant laikotarpį, kuris visas buvo pasibaigęs protokolui įsigaliojant, numatomas taikymas atgaline data.

100 Dėl Protokolo Nr. 8 tikslo ir bendros struktūros, priešingai nei teigia apeliantės, konstatuotina: kadangi EB 87 ir EB 88 straipsniai netaikomi iki įstojimo suteiktai pagalbai, kuri įstojus nebeteikiama, ir siekiant tikslo iš principo uždrausti bet kokią valstybės pagalbą, išskyrus aiškiai numatytas išimtis, t. y. tikslo, kuris buvo apibrėžtas dar Protokole Nr. 2, sistemos, suteikiančios Komisijai teisę vykdyti valstybės pagalbos kontrolę pagal Sutartį visos Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti 1997–2006 m. suteiktos pagalbos atžvilgiu, nustatymas buvo logiška materialinio tęstinumo tarp Europos susitarimo ir Sutarties pasekmė, kiek tai susiję su valstybės pagalba, be to, išreiškianti tikslą taikyti vieną kontrolės sistemą iki Lenkijos Respublikos įstojimo į Sąjungą ir po jo.

101 Taigi Protokolo Nr. 8 tikslas buvo, kaip teisingai konstatavo Pirmosios instancijos teismas, sukurti suprantamą sistemą, skirtą leisti teikti pagalbą Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti, o ne tik išvengti, kad ją gaunančios įmonės pagalbą gautų kartu su kita valstybės pagalba.

102 Todėl Pirmosios instancijos teismas pagrįstai atmetė apeliančių argumentą, kad Protokolas Nr. 8 turi būti aiškinamas taip, jog yra skirtas tik laikotarpiui nuo jo paskelbimo 2003 m. rugsėjo mėn. iki 2003 m. pabaigos, ir kad dėl to būsima pagalba, kuri bus suteikta įmonėms gavėjoms iki 2003 m. pabaigos, turi būti apskaičiuojama ne atgaline data nustatant, kad suteikta pagalba buvo neteisėta, o atgaline data atsižvelgiant į jau suteiktos pagalbos sumas.

103 Tai reiškia, kad Pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, jog Protokolas Nr. 8 yra *lex specialis*, kuris Komisijos kompetenciją vykdyti valstybės pagalbos kontrolę praplėtė ir Lenkijos plieno pramonei restruktūrizuoti 1997–2003 m. laikotarpiu suteiktos pagalbos atžvilgiu.

104 Dėl apeliančių argumento, kad ir iš Komisijos pasiūlymo, ir iš Tarybos sprendimo 2003/588 išplaukia, jog, šių institucijų nuomone, Protokolu Nr. 8 prisiimtų įsipareigojimų buvo laikytasi, pakanka konstatuoti, kad Sąjungos antrinės teisės aktas, net jeigu jis buvo priimtas vėliau, negali nukrypti arba pakeisti pirminės teisės akto.

105 Galiausiai dėl apeliančių argumento, susijusio su skirtingu vertinimu, nes jos tvirtina, kad *HCz* turėjo būti įtraukta į Protokolo Nr. 8 1 priede išvardytų bendrovių gavėjų sąrašą, pakanka konstatuoti, jog faktiškai ginčydamos *HCz* neįtraukimą į šį sąrašą apeliantės ginčija Protokolą Nr. 8, kuris yra sudėtinė Sutarties dalis ir dėl to turi pirminės teisės statusą. Tačiau nagrinėdamas apeliacinį skundą Pirmosios instancijos teismas apsiriboja Pirmosios instancijos teismo priimto sprendimo teisėtumo kontrole, kurią atliekant negalima ginčyti pirminės teisės nuostatos teisėtumo.

106 Atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, Pirmosios instancijos teismas pagrįstai nusprendė, kad Protokolas Nr. 8 nebuvo pažeistas, todėl pirmasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

Dėl antrojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

107 Šiuo apeliacinio skundo pagrindu apeliantės tvirtina, kad Protokole Nr. 2 numatytos procedūros, kurias taikant apie ginčytiną pagalbą buvo pranešta Komisijai ir Tarybai, apeliantėms sukėlė teisėtų lūkesčių.

108 Šiuo klausimu apeliantės primena, kad yra aišku, jog Komisija apie tai, jog *HCz* gavo valstybės pagalbą, sužinojo įvertinusi vėlesnes Lenkijos parengtos restruktūrizavimo programos versijas. Komisijos pasiūlymas buvo paskelbtas 2003 m. gegužės 26 d. Net ir sutikus su tuo, kad šio pasiūlymo aiškinamasis memorandumas apeliantėms negali sukelti teisėtų lūkesčių, šios pažymi, jog Komisija vis dėlto buvo informuota apie ginčytiną pagalbą.

109 Be to, apeliantės tvirtina: kadangi Tarybos sprendimas 2003/588 buvo priimtas remiantis Komisijos pasiūlymu ir šiame sprendime konstatuojama, kad nagrinėjama pagalba atitinka Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalyje numatytas išimties taikymo sąlygas, ir nesant galimybės taikyti oficialias EB 88 straipsnyje numatytas procedūras,

kurios tuo metu buvo netaikytinos Lenkijos Respublikai, Komisijos ir Tarybos nagrinėjamu atveju vykdyta procedūra atitinka teismo praktikoje teisėtų lūkesčių apsaugos srityje nustatytas sąlygas.

110 Šiuo aspektu nurodydamos 1990 m. kovo 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Chomel prieš Komisiją* (T-123/89, Rink. p. II-131) ir 1998 m. kovo 31 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Preussag Stahl prieš Komisiją* (T-129/96, Rink. p. II-609) apeliantės pažymi, kad teisėtų lūkesčių apsauga užtikrinama kiekvienam privačiam asmeniui, esančiam tokioje situacijoje, kurioje matyti, jog Bendrijos institucijos administracija sukėlė jam pagrįstų lūkesčių.

111 Be to, apeliantės primena, kad teisei reikalauti teisėtų lūkesčių apsaugos reikia, kad būtų įvykdytos trys sąlygos, būtent taikytinas normas atitinkančios aiškios Bendrijos institucijos administracijos suinteresuotajam asmeniui pateiktos garantijos, kurios jam gali sukelti teisėtų lūkesčių.

112 Pirmosios instancijos teismas paaiškino, kad aiškias garantijas, neatsižvelgiant į jų pateikimo formą, sudaro aiški, nesąlyginė ir sutampanti informacija iš teisėtų ir patikimų šaltinių (1999 m. liepos 6 d. Sprendimo *Forvass prieš Komisiją*, T-203/97, Rink. VT p. I-A-129 ir II-705, 70 ir 71 punktai bei 2003 m. kovo 19 d. Sprendimo *Innova Privat-Akademie prieš Komisiją*, T-273/01, Rink. p. II-1093, 26, 28, 29 ir 32 punktai).

113 Atsižvelgdamos į Komisijos siūlymą taikyti šią teismų praktiką, apeliantės daro išvadą, kad pasiūlymo aiškinamojo memorandumo 6 punktas joms suteikė aiškias garantijas, kad šios garantijos buvo tokios, jog sukėlė joms teisėtų lūkesčių, ir kad jos atitiko taikytinas normas. Todėl trys sąlygos, reikalingos tam, kad apeliantės galėtų remtis teisėtais lūkesčiais, jog gauta pagalba nebuvo neteisėta ir negali būti pareikalauta grąžinti,

yra įvykdytos. Be to, remdamosi vieninteliu Tarybos sprendimo 2003/588 straipsniu apeliantės galėjo pamanyti, kad restruktūrizavimo programa atitinka Europos susitarimą ir dėl to toje programoje numatyta pagalba yra teisėta.

114 Remdamasi minėtu Sprendimu *Alcan Deutschland* Komisija pažymi, kad iš tiesų jos pasiūlyme, kaip ir Tarybos sprendime 2003/588, pagrindu laikoma Lenkijos Respublikos pateikta restruktūrizavimo programa ir verslo planai. Juose buvo numatytas *HCz* likvidavimas, ir šios įmonės verslo planas nebuvo pateiktas. Todėl nei Komisija, nei Taryba nepateikė aiškių garantijų dėl *HCz* suteiktos pagalbos, nes ši įmonė nebuvo nurodyta.

115 Be to, Komisija tvirtina, kad apeliantės neginčija skundžiamo sprendimo 138 punkte Pirmosios instancijos teismo padarytų išvadų, jog *HCz* verslo planas Komisijai nebuvo pateiktas ir dėl to jam negali būti taikomas Tarybos sprendime 2003/588 esantis patvirtinimas. Pirmosios instancijos teismas pasirėmė šia išvada. Tai yra išvada dėl fakto, kurios apeliantės neginčijo, be to, kurios jos negali ginčyti apeliaciniame procese.

116 Todėl, Komisijos manymu, teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu grindžiamas apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas. Nei Komisijos pasiūlymo, nei Tarybos sprendimo 2003/588 rezoliucinės dalys, nei Komisijos pasiūlymo aiškinamojo memorandumo trylikta konstatuojamoji dalis negali pagrįsti kokių nors teisėtų lūkesčių dėl verslo planų, kurie nebuvo pateikti Komisijai ir kurių dėl tos priežasties šie teisės aktai negalėjo apimti, atitikties Protokolui Nr. 8.

117 Galiausiai Komisija primena, kad skundžiamo sprendimo 139 punkte Pirmosios instancijos teismas nusprendė: kadangi į Tarybos sprendimą 2003/588 nebuvo įtraukti Komisijos pasiūlyme pateikti argumentai, kad Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalyje numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pratęsimas reikštų, jog atgaline data įteisinama visa pagalba, kuri buvo neteisėtai suteikta įsigaliojus Europos susitarimui, reikia konstatuoti, kad tokių nuostatų galutiniame Tarybos priimtame teisės akte nėra. Todėl paprasčiausias Komisijos pasiūlymas negalėjo apeliantėms sukelti teisėtų lūkesčių.

118 Be to, Komisija pabrėžia, kad klausimas atrodo esąs visiškai akademinio pobūdžio, nes apeliantės nereiškia jokios kritikos dėl skundžiamo sprendimo 139 punkto.

Teisingumo Teismo vertinimas

119 Antrajame apeliacinio skundo pagrinde apeliantės iš esmės tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas pažeidė teisėtų lūkesčių apsaugos principą, nes nepripažino, jog apie ginčytiną pagalbą pagal Protokole Nr. 2 numatytas procedūras buvo pranešta Komisijai ir Tarybai, o tai apeliantėms sukėlė teisėtų lūkesčių. Be to, Komisijos pasiūlymo aiškinamasis memorandumas dėl Tarybos sprendimo 2003/588 ir vienintelis to sprendimo straipsnis galėjo apeliantėms sukelti teisėtų lūkesčių, kad nagrinėjama pagalba įteisinama ir restruktūrizavimo programa yra teisėta.

120 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Pirmosios instancijos teismas šią išvadą padarė po to, kai skundžiamo sprendimo 135–139 punktuose apžvelgė įvairių teisės aktų, tiesiogiai ar netiesiogiai skirtų ginčijamai pagalbai, genezę. Toliau Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad, pirma, *HCz* verslo planas Komisijai nebuvo pateiktas ir dėl to

jam netaikomas Tarybos sprendimas 2003/588, ir, antra, šiame sprendime, priešingai nei Komisijos pasiūlymo aiškinamajame memorandume, nenurodyta, kad Protokolo Nr. 2 8 straipsnio 4 dalyje numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pratęsimas reikštų, jog atgaline data įteisinama visa pagalba, kuri buvo neteisėtai suteikta įsigaliojus Europos susitarimui.

121 Šiuo aspektu, pirma, reikia pažymėti, kad apeliančių argumentas, jog Komisija buvo informuota apie ginčijamos pagalbos egzistavimą, yra visiškai nereikšmingas. Kadangi *HCz* verslo planas nebuvo pateiktas Komisijai pagal aiškiai šiam tikslui numatytas procedūras, būtent Lenkijos plieno pramonės restruktūrizavimo programą, be to, apeliantės neginčijo Pirmosios instancijos teismo išvados ir toje programoje buvo aiškiai numatytas *HCz* likvidavimas, Tarybos sprendimas 2003/588 negalėjo teisėtai apimti *HCz*.

122 Antra, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką teisėtų lūkesčių apsaugos principas yra vienas iš pagrindinių Sąjungos principų (visų pirma žr. 1981 m. gegužės 5 d. Sprendimo *Dürbeck*, 112/80, Rink. p. 1095, 48 punktą).

123 Remiantis teismų praktika taip pat darytina išvada, kad bet kuris privatus asmuo turi teisę remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu, kai atsiduria situacijoje, leidžiančioje manyti, jog Bendrijos institucijos administracija, suteikdama aiškias garantijas, jam sukėlė pagrįstų lūkesčių (1987 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Delauche prieš Komisiją*, 111/86, Rink. p. 5345, 24 punktas; 2000 m. gegužės 25 d. Sprendimo *Kögler prieš Teisingumo Teismą*, C-82/98 P, Rink. p. I-3855, 33 punktas ir 2006 m. birželio 22 d. Sprendimo *Belgija ir Forum 187 prieš Komisiją*, C-182/03 ir C-217/03, Rink. p. I-5479, 147 punktas). Be to, suteiktos garantijos turi būti suderinamos su taikytinomis normomis (šiuo klausimu žr. 1985 m. birželio 20 d. Sprendimo *Pauvert prieš Audito*

Rūmus, 228/84, Rink. p. 1969, 14 ir 15 punktus bei 1986 m. vasario 6 d. Sprendimo *Vlachou prieš Audito Rūmus*, 162/84, Rink. p. 481, 6 punktą).

124 Pakanka konstatuoti, kad, kalbant apie aiškių garantijų sąlygą, priešingai nei teigia apeliantės, Komisijos Tarybai pateiktas sprendimo pasiūlymas negali pagrįsti kokių nors teisėtų lūkesčių dėl ginčijamos pagalbos atitikties Sąjungos teisės taisyklėms.

125 Iš tiesų neperimdamas Komisijos pasiūlymo aiškinamojo memorandumo formuluočių, Tarybos sprendimas 2003/588 negali sukelti teisėtų lūkesčių dėl pagalbos bendrovei, kurios verslo planas Komisijai nebuvo pateiktas ir kurios dėl to tas sprendimas negalėjo apimti, teisėtumo. Taigi tų formuluočių atsisakymas turėjo apeliantėms atskleisti pasikeitusią Sąjungos teisės aktų leidėjo poziciją dėl tokio pagalbos įteisinimo.

126 Tuo remiantis darytina išvada, kad šioje byloje nebuvo patenkinta aiškių garantijų sąlyga, reikalinga tam, kad būtų galima daryti išvadą, jog buvo pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas. Todėl nereikia tikrinti kitų sąlygų, nes jos yra kumuliacinės.

127 Todėl nusprendęs, kad ginčijamu sprendimu apeliančių teisėti lūkesčiai nebuvo pažeisti, Pirmosios instancijos teismas nepadarė teisės klaidos.

128 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus, antrasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

Dėl trečiojo apeliacinio skundo pagrindo

Šalių argumentai

129 Šiame apeliacinio skundo pagrinde apeliantės ginčija tai, kad Pirmosios instancijos teismas patvirtino pagalbos susigrąžinimo momentu taikytiną palūkanų normą.

130 Apeliantės tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas tik konstatavo, jog Komisija laikėsi Reglamento Nr. 794/2004 9 straipsnio 4 dalyje nustatytos procedūros. Tačiau Pirmosios instancijos teismas turėjo išnagrinėti, ar Komisija nustatė „tinkamą“ normą, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalį, nes palūkanų normos tinkamumo vertinimas neapsiriboja konstatavimu, kad ji buvo nustatyta bendradarbiaujant su atitinkama valstybe nare.

131 Apeliantės mano, kad „tinkamumas“ yra materialinė sąvoka, nepriklausanti nuo procedūros, kurios laikytis Komisija privalo ypatingais atvejais, kai palūkanų normą ji nustato glaudžiai bendradarbiaudama su atitinkama valstybe nare. Ši savarankiška sąvoka, – kuri glaudžiai susijusi su tuo, kad Komisija turi diskreciją ir kad galiausiai būtent ji nustato palūkanų normą, – turi būti aiškinama, o Pirmosios instancijos teismas to nepadarė.

132 Apeliantės primena, kad aiškinant šią sąvoką reikia atsižvelgti į 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Siemens prieš Komisiją* (T-459/93, Rink. p. II-1675), kuriame numatyta, jog susigrąžinimo tikslas – atkurti padėtį, kuri buvo prieš

tai, kai buvo neteisėtai suteikta pagalba. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas, gauta nauda turėtų būti matuojama objektyviai nuo to momento, kai įmonė gavo pagalbą.

133 Kadangi Komisija turi atkurti padėtį, kuri buvo prieš neteisėtai suteikiant pagalbą, palūkanos gali būti išieškomos tik siekiant kompensuoti finansinę naudą, faktiškai gautą suteikus pagalbą gavėjui, ir turi būti proporcingos šiai naudai.

134 Nesilaikydami ankstesnės padėties atkūrimo principo ir pasirinkdami bazinę palūkanų normą, kuri visiškai neatitinka Lenkijos rinkos realijų 1997–2004 m., Komisija ir Pirmosios instancijos teismas, kuris mano, kad Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies taikymo sritis pasibaigia ten, kur šiuo klausimu taikoma Reglamento Nr. 794/2004 9 straipsnio 4 dalis, pažeidė šias dvi Bendrijos teisės nuostatas.

135 Komisijos teigimu, šis apeliacinio skundo pagrindas yra nepriimtinas. Iš tiesų apeliantės prašo apeliacinės instancijos teismo nagrinėti pagrindą, kuris Pirmosios instancijos teisme nebuvo pateiktas. Trečiasis apeliacinio skundo pagrindas, iš esmės grindžiamas tariamu Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies pažeidimu, Pirmosios instancijos teisme nebuvo nurodytas, nes vienintelis pagrindas, pirmojoje instancijoje pateiktas dėl palūkanų normos, buvo pagrindas, grįstas Reglamento Nr. 794/2004 pažeidimu. Todėl apeliantės negali kritikuoti skundžiamo sprendimo ir teigti, kad jame buvo neteisingai išaiškinta „tinkamos palūkanų normos“ sąvoka, nors nurodytuose panaikinimo pagrinduose Pirmosios instancijos teismo nebuvo prašoma išaiškinti šios sąvokos.

136 Be to, Komisija pažymi, kad apeliantės remiasi klaidinga prielaida, kai teigia, jog Pirmosios instancijos teismas manė, kad Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies taikymo sritis pasibaigia ten, kur taikoma Reglamento Nr. 794/2004 9 straipsnio 4 dalis, t. y. kad Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog Komisijos nustatyta

palūkanų norma yra tinkama dėl vienintelės priežasties – dėl to, kad ji buvo nustatyta „glaudžiai bendradarbiaujant su valstybe nare“.

137 Tačiau Pirmosios instancijos teismas, priešingai nei teigia apeliantės, neapsiribijo konstatuodamas, kad Komisija laikėsi galiojančios procedūros – glaudaus bendradarbiavimo su valstybe nare, bet išsakė nuomonę dėl pasirinktos palūkanų normos pagrįstumo, primindamas Komisijos diskreciją ir nagrinėdamas priežastis, dėl kurių ši atmetė kai kuriuos pasiūlymus. Be to, Pirmosios instancijos teismas remdamasis tuo padarė išvadą, kad „akivaizdžios vertinimo klaidos“ nepadaryta ir kad palūkanų skaičiavimas sudėtiniu pagrindu privalomai išplaukia iš Reglamento Nr. 794/2004 (skundžiamo sprendimo 159–167 punktai).

138 Kadangi apeliaciniame skunde nėra nė vieno argumento, dėl kurio būtų galima suabejoti Pirmosios instancijos teismo argumentais, ir nė vieno pagrįsto kaltinimo jo atžvilgiu, Komisija mano, kad Pirmosios instancijos teismas teisingai išnagrinėjo apeliančių argumentus, neperžengdamas pirmojoje instancijoje nurodyto panaikinimo pagrindo, kuriuo Pirmosios instancijos teismui nepateiktas klausimas dėl palūkanų normos „tinkamumo“ Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies atžvilgiu, ribų.

Teisingumo Teismo vertinimas

— Dėl priimtinumo

139 Dėl Komisijos pateikto prieštaravimo dėl priimtinumo, pagrįsto tuo, kad trečiasis apeliacinio skundo pagrindas, iš esmės grindžiamas tariamu Reglamento

Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies pažeidimu, Pirmosios instancijos teisme vykusiame procese nebuvo nurodytas, primintina, kad iš šio sprendimo 83 punkte nurodytos teismo praktikos matyti, jog iš tiesų pirmą kartą apeliaciniame procese Teisingumo Teisme pateiktas pagrindas iš principo turi būti atmestas kaip nepriimtinas.

140 Taigi konstatuotina, kad apeliantės prašo Teisingumo Teismo išnagrinėti Komisijos nustatytos palūkanų normos teisėtumą dėl šios normos tinkamumo Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies atžvilgiu. Tačiau šis pagrindas Pirmosios instancijos teisme nebuvo nurodytas, nes vienintelis pagrindas, Pirmosios instancijos teisme pateiktas dėl palūkanų normos, buvo pagrindas, grįstas Reglamento Nr. 794/2004 pažeidimu. Todėl Komisijos pateiktas prieštaravimas dėl priimtinumo, pagrįstas tuo, kad apeliantės nurodė naują teisinį pagrindą, turi būti priimtas.

141 Tai reiškia, kad trečiasis apeliacinio skundo pagrindas tiek, kiek jis grindžiamas tariamu Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies pažeidimu, turi būti pripažintas nepriimtinu. Tačiau trečiasis apeliacinio skundo pagrindas yra priimtinas tiek, kiek jis susijęs su Reglamentu Nr. 794/2004.

— Dėl esmės

142 Dėl šio apeliacinio skundo pagrindo pagrįstumo pakanka konstatuoti: kadangi trečiasis apeliacinio skundo pagrindas tiek, kiek jis grindžiamas tariamu Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalies pažeidimu, yra nepriimtinas, trečiasis apeliacinio skundo pagrindas, grindžiamas tariamu Reglamento Nr. 794/2004 9 straipsnio

4 dalies pažeidimu nustatant tinkamą palūkanų normą, pasirodo esąs betikslis, kaip teisingai nurodo Komisija. Iš tiesų neįmanoma apeliančių argumentuose nustatyti Pirmosios instancijos teismui pateikiamo kaltinimo, grindžiamo tik tariamu Reglamento Nr. 794/2004 9 straipsnio 4 dalies pažeidimu, o ne „tinkamos palūkanų normos“ sąvoka, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 2 dalį.

143 Todėl trečiasis apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

144 Kadangi nebuvo pritarta nė vienam iš apeliacinio skundo pagrindų, reikia jį visą atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

145 Pagal Procedūros reglamento 122 straipsnio pirmą pastraipą, kai apeliacinis skundas yra nepagrįstas, išlaidų klausimą sprendžia Teisingumo Teismas. Pagal šio reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliacinėse bylose pagal to paties reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliančių, o šios pralaimėjo bylą, jos turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti apeliacinį skundą.

2. Priteisti iš *ISD Polska sp. z o.o.* ir *Industrial Union of Donbass Corp.* bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.